

12 februari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde der Augustijnen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 september 2012. Op 21 september 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], Prior provinciaal.

Op 14 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote, mevrouw [naam], en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur. Namens de Orde is verschenen pater [naam] voornoemd. Betrokkenen hebben hun standpunt toegelicht.

2. De klacht

2.1. Toen klager ongeveer 8 jaar oud was, werd hij misdienaar op klooster [naam]. Aangeklaagde woonde daar en had daar een jongensclub opgericht. Het clubhuis van de jongensclub was onder het klooster gehuisvest. Als misdienaar was klager lid van deze jongensclub. Klager was veel op het klooster te vinden. Hij maakte daar zijn huiswerk, voerde er zijn taken als misdienaar uit en bezocht het clubhuis. Vanaf zijn eerste ontmoeting met aangeklaagde kreeg klager veel aandacht van hem. De speciale belangstelling van aangeklaagde bestond eruit dat klager naast hem mocht zitten in het clubhuis. Aangeklaagde sloeg dan zijn armen om klager heen en streelde zijn wang.

Klager herinnert zich dat aangeklaagde iedere middag een dutje ging doen op zijn eigen kamer in het klooster. Hij vroeg klager dan om hem na een uur te komen wekken. Als klager op de kamer van aangeklaagde kwam om hem te wekken, droeg aangeklaagde hem op om bij hem op bed te komen zitten en later bij hem op bed te komen liggen. Aangeklaagde pakte klager dan vast en drukte hem tegen zich aan. Daarna kwam er een periode waarin aangeklaagde niet in zijn pij, maar in zijn hemd en onderbroek op bed lag als klager hem kwam wekken. Ook dan pakte hij klager vast en drukte hem tegen zich aan. Vervolgens kwam er een periode waarin aangeklaagde klager opdroeg om zich ook te ontkleden. Vanaf dat moment werd klager iedere keer geacht om uitsluitend gekleed in zijn onderbroek bij aangeklaagde op bed te komen liggen, waarbij aangeklaagde klager steeds vastpakte en tegen zich aan drukte.

Na ongeveer een jaar, waarin klager wekelijks en soms twee keer per week aangeklaagde moest komen wekken en daarbij door aangeklaagde werd vastgepakt, begon aangeklaagde ook gericht de intieme delen van klager te betasten. Ook tijdens het zomerkamp, waarbij klager bij aangeklaagde in de tent sliep, betastte aangeklaagde klagers geslachtsdeel.

Uiteindelijk bestond het structurele en frequente misbruik in de hierop volgende zeven jaren eruit dat aangeklaagde klager aftrok, vervolgens heftig tegen hem aanreed en uiteindelijk zelf ook klaar kwam. Wat klager nog goed bijstaat, is dat in deze periode het handdoekje al klaar lag als hij binnenkwam. Dit misbruik vond wekelijks, en soms twee keer per week, plaats, zowel op de kamer van aangeklaagde als tijdens de jaarlijkse zomerkampen.

Aan het misbruik is een eind gekomen toen het klager lukte om het stap voor stap af te bouwen. Klager was toen ongeveer 17 jaar oud.

2.2. Klager geeft aan dat de opgedrongen eenzaamheid, doordat hij zo'n groot geheim met zich mee moest dragen, hem zwaar viel. Een onbezonnen jeugd is hem afgenomen. Klager was ook door het misbruik flink in de war geraakt over zijn geaardheid, over seksualiteit en over hoe hij met meisjes moest omgaan. Klager dacht dat hij het misbruik min of meer een plaats had gegeven, maar nadat aangeklaagde in 1984 weer contact met klager had opgenomen opdat klager aangeklaagde op zijn sterfbed zou vergeven voor wat hij klager had aangedaan, hetgeen klager ook heeft gedaan, kreeg klager psychologische klachten. Klager is in de jaren daarna intensief in behandeling geweest bij psychologen.

2.3. Klager voelt het als een plicht om deze klachtenprocedure te doorlopen, opdat de Kerk bekend wordt met zijn verhaal.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Prior heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde woonde en werkte vanaf 1958 in [plaats] onder andere als docent aan diverse Lagere Technische Scholen, rector van Pensionaat [naam], econoom in het klooster en als directeur van Jongensclub [naam], waarvoor hij zomerkampen organiseerde. De Prior stelt dat in de archieven geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Enkele medebroeders van aangeklaagde hebben tegenover de Prior verklaard dat zij wel hebben gezien dat aangeklaagde veel met kinderen en jongeren optrok, maar dat zij geen weet hadden van seksueel misbruik door aangeklaagde. Inmiddels zijn tegen aangeklaagde nog een andere klacht (2012T755(3)) en een melding (2012T881) binnengekomen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Zijn verhaal wordt bovendien bevestigd door zijn echtgenote, die schriftelijk en mondeling ter zitting heeft verklaard dat klager haar al begin jaren '70, toen zij nog verkering hadden, heeft verteld over het misbruik. Vlak daarna is zij samen met klager naar aangeklaagde gegaan, in een poging om het seksuele misbruik door aangeklaagde te stoppen. De echtgenote van klager heeft voorts bevestigd dat klager, tegen haar wil, aangeklaagde op zijn sterfbed heeft bezocht en dat klager aangeklaagde daar vergiffenis heeft geschonken. Klagers oudere zus heeft eveneens schriftelijk verklaard dat klager haar heeft verteld dat hij is misbruikt door aangeklaagde. Daarnaast wordt het verhaal van klager ondersteund door de andere klacht en melding die tegen aangeklaagde zijn ingediend. In die klacht en melding is eveneens sprake van betastingen door aangeklaagde tijdens het zomerkamp en op de jongensclub.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 8 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij had moeten kunnen vertrouwen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Prior van de Orde der Augustijnen de klacht gegrond te verklaren, het leed van klager te erkennen en daarvoor oprecht spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 12 februari 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Prior van de Orde der Augustijnen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Prior binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Prior daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Prior.